

LAURENS
VAN DEN
BROEK

MA
AN
SC
HE
RF

ROMAN

palm|slag

Proloog

De ramen van de tuindeuren waren nog vochtig van de regenbui toen de duif met een droge knal ertegen te pletter sloeg. Het tafereel liet een kaalgeslagen plek achter op het glas, de zonnestralen die schuin naar binnen vielen vonden er geen weerkaatsende druppels meer.

Het moet ergens laat op de dag zijn geweest, mijn moeder was een rondje boodschappen doen zoals ze vrijwel elke dag deed. Eerst langs de Ferriers, de kruidenier en zijn oudere vrouw, en daarna langs Dupont, de bakker die een paar straten verderop woonde. Meestal fietste ze dan door naar het erf van de slager Laforêt, op de kruising met de Rue du Londel, bij de grote oude kastanjeboom. Om de dag ging ze voor kazen en melk de Rue de l'Eglise uit bij boer Pinault langs, de liefste en meest bekommerende man van het hele dorp. Hij was als een opa voor mij, al had ik al een grootvader in hetzelfde dorp wonen, de vader van mijn moeder.

Lang dacht ik dat Pinault de vader van mijn vader was omdat we relatief vaak bij hem over de vloer kwamen, maar mama ontkende dat keer op keer stellig – als je mijn vader Frans hoorde praten, dan kon je ook niet anders concluderen, bedenk ik mij nu. Zo ijverig Pinault als eenzame boer was, zo zorgzaam was hij ook. Al had ik maar een piepkleine blauwe plek, hij zag het meestal direct en ging op zijn knieën zitten zodat hij zijn handen op het zere gedeelte kon leggen. Ik mocht met hem bidden van mama. Hij zei dat Vader Benoît, de pastoor in het enige kerkje dat Périers-sur-le-Dan rijk was, hem gezegend had met helende krachten omdat hij een brave man was, nooit stout was geweest. Wonderwel deed het na onze schietgebedjes niet meer pijn, wat ik ook mankeerde.

Vrolijkter waren de momenten dat ik hand in hand met boer Pinault naar de stallen liep om de koeien op hun klamme roze snoeten te aaien, mijn moeder glimlachend achter ons aanlopend. Zijn koeien waren bruin, maar sommige waren wit en andere hadden bruine en zwarte vlekken op hun witte huiden. Eén koe, ik weet

niet waarom ik mij dit nog zo goed herinner, zag eruit als een hele grote mergpijp. Ik heb mergpijpen pas in Nederland leren kennen, misschien is dat de reden dat ik de koe nooit ben vergeten. Aveline heette ze, genoemd naar haar hazelnootkleurige vacht.

Af en toe, al was het in mijn herinnering vrij uitzonderlijk, bleven mama en ik bij Pinault eten. Omdat zijn vrouw jaren terug was overleden, kon hij het gezelschap zeker waarderen. Zo deed mijn moeder hem (en mij) graag een pleziertje. We namen plaats voor de brandende open haard in zijn krappe woonkamer. Mama en ik kregen een houten spies aangereikt, zo groot als de metalen pook naast de haard. Elk namen we een maïskolf en roosterden die. Het waren maïskolven van eigen land. Het kleine geluk straalde van Pinaults gezicht, of het moet het dansende licht van het haardvuur zijn geweest. Het was telkens weer smikkelen; thuis kregen we zelden maïskolven te eten. Het moest wel bijzonder blijven.

Ik verlang terug naar de eenvoud van die tijd. Op zonnige dagen mocht ik met mama mee fietsen op mijn eigen karmozijnrode fietsje, maar die dag niet. Ik had straf gekregen voor een vergrijp zoals je die als kind te lichtzinnig begaat. Zodoende zat ik thuis aan de eikenhouten eettafel kleurplaten te tekenen. Ik moest daar blijven zitten, totdat ze terug zou zijn. Ik durfde niet van de blauwdruk die mijn moeder hardhandig op mijn armen in had laten werken af te wijken.

De knal tegen de ruit deed mij schrikken, ik bukte instinctief onder het tafelblad en bleef stil. Mijn hart ging als een razende tekeer. Zo heb ik daar een tijdje gezeten, in complete stilte, met de hand voor de mond. Ik had ooit over de grote oorlogen gehoord, enorme knallen en heftige gewerschoten. Dit was geen oorlogsknal, dat hoorde ik. De dreun herhaalde zich niet. Pas na tien minuten durfde ik onder de tafel vandaan te komen. Het was de ganse tijd stil op het geloei van een koe in de verte na. Het huis leek intact te zijn.

Ik keek naar waar ik dacht dat het geluid vandaan kwam. Iets aan de linker tuindeur was anders dan tien minuten geleden. Op twee derde hoogte bevond zich een vormeloze afdruk, de regendruppels

waren weggeslagen. Het leek een eilandje in een zee van druppels. Ik liep om de tafel heen, langzaam, bang voor wat ik te zien zou krijgen. Het eiland op het deurvenster had een uitstulping naar beneden, viel mij op. Op een meter voor de tuindeur stopte ik.

Daar lag hij dan. Of zij. Het. De inktzwarte vogel lag ondersteboven en bewoog niet meer. De vleugels waren uitgespreid, de pootjes de lucht in, het hoofdje verkeerd om met het snaveltje tegen de grond. De duif verroerde zich niet. Uilen kunnen dat, hun hoofd helemaal omdraaien, had mijn vader ooit verteld, maar duiven niet. Deze duif was op slag dood. Nog niet eerder had ik een dode vogel van dichtbij gezien. Vader had mij daar eens over verteld, op een dag dat hij thuis was. Als een mens of dier doodgaat, dan houdt het leven op aarde op en gaat het elders verder, achter dit leven waar we niet voorbij kunnen zien. Een plek uit zicht, maar niet per se onzichtbaar. Hoe het ook was, het leven was in elk geval uit deze duif. Ze was een voorwerp geworden zoals een van de opgezette vogels die we op de schouw hadden staan. De ogen van de duif waren leeg en staarden langs je, net als die bevroren vogelomhulsels op de schouw waarvan je niet zeker wist of ze ooit echt hadden gevlogen of goede namaak waren.

Mijn hand trok de klink omlaag waardoor de deur op een kier kwam te staan. Ik wachtte even en duwde de deur iets verder open. De koele lucht aaide mijn wangen. Ik tuurde naar de duif en schoof mijn voeten in de sloffen van mijn vader, die er niet was. Vanzelfsprekend waren ze te groot. Mijn benen maakten rare bogen, mijn grote tenen omhoog gekruld en de overige tenen omlaag, zodat de sloffen om mijn voeten bleven zitten. Toen ik naast de duif in de vochtige kiezels stond, kwamen de haren op mijn armen overeind, de huid van mijn armen strak en gebobbeld. Het borstkasje van de duif stond ver naar boven, en het leek alsof de duif zich iets afvroeg, misschien waarom haar hoofd 180 graden gedraaid was en ze zich niet meer kon bewegen. Aarzelend ging ik door mijn knieën en bleef met mijn hand boven het lijfje hangen. Ik porde met mijn wijsvinger in de borstkas. Het ging omlaag, maar kwam weer omhoog. Ik legde

mijn wijsvinger nog eens op de borstkas en schudde het karkas heen en weer. Veren rilden, het hoofdje bungelde, maar de duif gaf kik noch mik. Ik pakte het rechterpootje tussen mijn vingers en tilde de duif op terwijl ik opstond. Ik hield het levenloze lichaam op armlengte afstand. Het was zwaarder dan ik dacht. Tegen de avondzon in leek het wel een omgekeerde engel uit een van de schilderijen uit de kerk van Vader Benoît. Een engel die op aarde was gevallen en via het glas in de tuindeur weer terug naar boven gelanceerd werd. Een hemelse stuitbal.